

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Ταξινόμια

Ο όρος «ταξινόμια», προερχόμενος από τις φυσικές επιστήμες, χρησιμοποιείται πλέον ευρύτερα για να περιγράψει ταξινομήσεις και μεθόδους ταξινόμησης.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Ταξινόμια, η οποία θεσπίστηκε από τον ομώνυμο **ευρωπαϊκό κανονισμό**, είναι ένα σύστημα ταξινόμησης που επιτρέπει να προσδιοριστεί εάν μια οικονομική δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί «**περιβαλλοντικά βιώσιμη**» (ή «πράσινη»). Αποσκοπεί στην προώθηση της **οικολογικής μετάβασης**, ενισχύοντας παράλληλα τη **διαφάνεια** και την **καταπολέμηση της προβολής ψευδο-οικολογικής ταυτότητας (greenwashing)**.

ΓΙΑΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το 2018 μία δέσμη νομοθετικών προτάσεων, ακρογωνιαίος λίθος των οποίων είναι ο **Κανονισμός για την Ταξινόμια**, ο οποίος εγκρίθηκε οριστικά από τα νομοθετικά σώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το 2020.

Η ταξινόμια καθιστά εφικτή τη **μέτρηση του ποσοστού των «πράσινων» δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης ή ενός χρηματοπιστωτικού προϊόντος** (χαρτοφυλακίου ή επενδυτικού κεφαλαίου, ειδικότερα). Σκοπός της είναι να επιτρέπει τη **σύγκριση** της συμβολής των επιχειρήσεων και χρηματοπιστωτικών προϊόντων στην «πράσινη» μετάβαση, δηλαδή τη διαδικασία μετασχηματισμού της οικονομίας (και της κοινωνίας) σε πιο βιώσιμη, με βάση την «καθαρή» ενέργεια, την ενεργειακή απόδοση και την προστασία του περιβάλλοντος. Με αυτή την έννοια, η ταξινόμια έχει σχεδιαστεί ως ένα σημαντικό εργαλείο για τη **λήψη επενδυτικών αποφάσεων** με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η ταξινόμια χρησιμοποιείται, επίσης, στον ορισμό των κριτηρίων για τη χορήγηση «**πράσινων**» **σημάτων**, όπως το Ευρωπαϊκό Πρότυπο για τα Πράσινα Ομόλογα (*EU Green Bond Standard*).

Τέλος, η ταξινόμια θα προάγει τη **διαφάνεια των αγορών**, η οποία είναι αναγκαία για την ανάπτυξη της **πράσινης χρηματοδότησης** – ειδικά των πράσινων ομολόγων – και της **βιώσιμης χρηματοδότησης** με την ευρεία έννοια. Θα μπορέσει έτσι να **περιορίσει το greenwashing**.

ΜΕΡΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Clarity AI Barometer, EY Barometer.

ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ;

Η ταξινόμια είναι μια τυποποιημένη ταξινόμηση, η οποία αποσκοπεί στην **αξιολόγηση της βιωσιμότητας 90 οικονομικών δραστηριοτήτων**, των λεγόμενων «**επιλέξιμων**», που αντιπροσωπεύουν το **93% των εκπομπών άνθρακα στην ΕΕ**. Η ταξινόμια καθορίζει εάν μια οικονομική δραστηριότητα είναι βιώσιμη όσον αφορά **έξι περιβαλλοντικούς στόχους**: (1) μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, (2) προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, (3) βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων, (4) μετάβαση στην κυκλική οικονομία, (5) πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης, (6) προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων (βλ. γράφημα).

Οι δραστηριότητες θεωρούνται **βιώσιμες εάν πληρούν σωρευτικά τρία κριτήρια**: (1) συμβάλλουν ουσιαστικά σε τουλάχιστον έναν από τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους, (2) δεν προκαλούν σημαντική επιβάρυνση στους άλλους πέντε στόχους [*αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (do no significant harm, DNSH)*] και (3) σέβονται τις ελάχιστες κοινωνικές διασφαλίσεις που ορίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με βάση τα πρότυπα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), των Ηνωμένων Εθνών και της

Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ).

Επιπλέον, οι επιλέξιμες οικονομικές δραστηριότητες (eligible activities) ταξινομούνται σε **τρεις κύριες κατηγορίες**:

Ορισμένες θεωρούνται **«ήδη βιώσιμες»** (*already low-carbon activities*): είναι χαμηλών εκπομπών άνθρακα και συμβατές με τη Συμφωνία του Παρισιού (π.χ. παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση ανεμογεννητριών ή ηλιακών συλλεκτών, ηλεκτρικές μεταφορές, δέσμευση και απομόνωση άνθρακα).

Ορισμένες δραστηριότητες ταξινομούνται στην **κατηγορία «μεταβατικές»** (*transitional activities*). Έχουν μεγάλο ανθρακικό αποτύπωμα, αλλά προς το παρόν δεν υπάρχουν τεχνολογικά και οικονομικά βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Ωστόσο, οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να εφαρμόζουν τις τρέχουσες βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές προκειμένου να ακολουθούν την πορεία προς την ουδετερότητα του άνθρακα (π.χ. παραγωγή αλουμινίου, ανακαίνιση κτιρίων).

Τέλος, οι **«ευνοϊκές»** οικονομικές δραστηριότητες (*enabling activities*) δεν είναι οι ίδιες βιώσιμες, αλλά επιτρέπουν σε άλλες δραστηριότητες **να συμβάλλουν ουσιαστικά σε έναν ή περισσότερους περιβαλλοντικούς στόχους**, με την έννοια ότι μειώνουν τις εκπομπές από άλλες δραστηριότητες (π.χ. παραγωγή ηλεκτρικών μπαταριών, μονάδα παραγωγής ανεμογεννητριών).

Υπενθυμίζεται ότι οι **δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην ταξινόμια** δεν είναι απαραίτητα «μη βιώσιμες», αλλά ενδέχεται να μην έχουν αναλυθεί προς το παρόν ή να μην συμβάλλουν ουσιαστικά στον επιδιωκόμενο στόχο. Μάλιστα, οι **προσπάθειες για την εξέλιξη της ταξινόμιας συνεχίζονται**: από το 2023, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο και πυρηνική ενέργεια μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμη υπό ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των ακριβών ορίων εκπομπών και των μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων για τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ο Κανονισμός για την Ταξινόμια επιβάλλει στους επενδυτές καθώς και στις επιχειρήσεις (χρηματοπιστωτικές ή μη) την υποχρέωση **διαφάνειας**, δηλαδή να δημοσιοποιούν πληροφορίες (με την έννοια της γνωστοποίησης) σχετικά με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές τους δεσμεύσεις καθώς και **να ενημερώνουν σχετικά με το ποσοστό των δραστηριοτήτων, των επενδύσεων ή/και των χρηματοπιστωτικών προϊόντων τους που θεωρούνται «πράσινα»** στο πλαίσιο της ταξινόμιας. Από την άλλη πλευρά, ο Κανονισμός αυτός δεν επιβάλλει κατάλογο στον οποίο πρέπει να επενδύονται τα

κεφάλαια ούτε ελάχιστο όριο «πράσινο ποσοστό» που πρέπει να επιτευχθεί.

Η υποχρέωση **γνωστοποίησης**, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2022 για δύο στόχους (μετριασμός, προσαρμογή) και στη συνέχεια το 2024 για τους υπόλοιπους τέσσερις, συνδέεται με δύο άλλα ευρωπαϊκά νομοθετικά κείμενα, συνδιαμορφώνοντας έτσι με την ταξινόμια ένα συνεπές πλαίσιο για τη ρύθμιση της βιώσιμης χρηματοδότησης.

Έτσι, ο **Κανονισμός Γνωστοποίησης Βιώσιμης Χρηματοδότησης** (*Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR*) απαιτεί την **υποβολή εκθέσεων** για τις οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα που ευθυγραμμίζονται με την ταξινόμια. Οι υπόχρεες οντότητες πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη ενσωμάτωση παραγόντων βιωσιμότητας στις επενδυτικές τους αποφάσεις, κάνοντας διάκριση μεταξύ «ανοικτών πράσινων» (*light green*) χρηματοπιστωτικών προϊόντων («επενδυτικά κεφάλαια του άρθρου 8»), τα οποία έχουν περιβαλλοντική και κοινωνική συνιστώσα, και σκούρων πράσινων (*dark green*) χρηματοπιστωτικών προϊόντων («επενδυτικά κεφάλαια του άρθρου 9»), πρωταρχικός στόχος των οποίων είναι η βιωσιμότητα.

Από τον Ιανουάριο του 2024, οι επιχειρήσεις (χρηματοπιστωτικές και μη) που συμμορφώνονται με την ταξινόμια υπόκεινται στην **Οδηγία για την Υποβολή Εκθέσεων Εταιρικής Βιωσιμότητας (CSRD)**. Πρέπει να δηλώνουν το ποσοστό του κύκλου εργασιών τους, των κεφαλαιουχικών δαπανών (*CapEx*) και των λειτουργικών δαπανών (*OpEx*) που ευθυγραμμίζονται με την ταξινόμια, ώστε να είναι δυνατή η μέτρηση της βιωσιμότητά τους και των συνδεόμενων κινδύνων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο της διοικητικής απλούστευσης που δρομολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αρχές του 2025 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης, η **πλατφόρμα της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση** (που συγκεντρώνει εμπειρογνώμονες από τον βιομηχανικό και τον χρηματοπιστωτικό τομέα, ΜΚΟ, ακαδημαϊκούς και την κοινωνία των πολιτών) συνέστησε τη χαλάρωση αυτής της υποχρέωσης διαφάνειας, μέσω της απλούστευσης της ταξινόμιας και της Οδηγίας CSRD, για την καλύτερη προσαρμογή των υποχρεώσεων **γνωστοποίησης** ανάλογα με το μέγεθος και τις δυνατότητες των εταιρειών. Το νομοθετικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γνωστό ως «Omnibus», προβλέπει την αύξηση του ορίου των οντοτήτων που υπόκεινται στην υποχρέωση **γνωστοποίησης** σε σχέση με την Ταξινόμια, καθώς και την αναθεώρηση των βασικών δεικτών, των τεχνικών κριτηρίων και των πινάκων δημοσίευσης.

Οι 6 περιβαλλοντικοί στόχοι της ευρωπαϊκής ταξινόμησης

1 Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

3 Βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων πόρων

5 Πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης

2 Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

4 Μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία

6 Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- [Taxonomie verte](#), Toute l'Europe, 2022
- [Neutralité carbone : la nouvelle taxonomie verte européenne](#), Info.gouv.fr, 2022
- [La Taxonomie européenne : un outil au service d'une entreprise responsable ?](#), Vidéo BPIFrance, 2022
- [Taxonomie européenne en six questions](#), Vie publique, 2023
- [Première année d'application de la taxonomie européenne : enseignements et perspectives 2024](#), EY, 2023
- [Taxonomie verte européenne](#), BPI France, 2024
- [EU Taxonomy Navigator](#), Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- [Platform on Sustainable Finance report](#), Ευρωπαϊκή Επιτροπή